

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ДӘУЛӘТ СОВЕТЫ
КАРАРЫ

«Татарстан Республикасы Жир кодексына үзгәрешләр кертү турында» 572-6 номерлы Татарстан Республикасы законы проекты хакында

Татарстан Республикасы Дәүләт Советы КАРАР БИРӘ:

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты тарафыннан кертелгән «Татарстан Республикасы Жир кодексына үзгәрешләр кертү турында» 572-6 номерлы Татарстан Республикасы законы проектын беренче укылышта кабул итәргә.

Татарстан Республикасы
Дәүләт Советы Рәисе

Ф.Х. Мөхәммәтшин

Казан шәһәре,
2024 елның 11 июле
№ 2578-VI ДС

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЗАКОНЫ

Татарстан Республикасы Жир кодексына үзгәрешләр кертү турында

1 статья

Татарстан Республикасы Жир кодексына (2005 елның 18 гыйнварындагы 4-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы редакциясендә) (Татарстан Дәүләт Советы Жыелма басмасы, 1998, № 8 (II өлеш); 2005, № 1 (I өлеш), № 12 (I өлеш); 2006, № 7 (I өлеш); 2007, № 1 (I өлеш), № 4; 2008, № 5 (I өлеш); 2009, № 7 – 8 (III өлеш); 2010, № 11; 2011, № 11 (I өлеш); 2012, № 3, № 5 (I өлеш); 2013, № 1; 2014, № 3, № 5, № 6 (II өлеш), № 7, № 12 (II өлеш); 2015, № 7 (I өлеш), № 10 (I өлеш); 2016, № 5; Татарстан Республикасы законнары жыентыгы, 2016, № 40 (I өлеш); 2017, № 41 (I өлеш), № 52 (I өлеш), № 76 (I өлеш); 2018, № 1 (I өлеш), № 22 (I өлеш), № 78 (I өлеш); 2019, № 2 (I өлеш), № 60 (I өлеш); 2020, № 77 (I өлеш); 2021, № 1 (I өлеш), № 20 (I өлеш), № 29 (I өлеш), № 57 (I өлеш), № 77 (I өлеш), № 93 (I өлеш); 2022, № 3 (I өлеш), № 17 (I өлеш), № 57 (I өлеш), № 77 (I өлеш), № 83 (I өлеш); 2023, № 11 (I өлеш), № 27 (I өлеш), № 56 (I өлеш), № 73 (I өлеш), № 86 (I өлеш), № 92 (I өлеш), № 95 (I өлеш); 2024, № 45 (I өлеш) түбәндәге үзгәрешләрне кертәргә:

1) 32 статьяга түбәндәге эчтәлектәге 8 пунктны өстәргә:

«8. Дәүләт милкендә яки муниципаль милектә булган, аларда ятим балаларга һәм ата-ана тәрбиясеннән мәхрүм калган балаларга, ятим балалар һәм ата-ана тәрбиясеннән мәхрүм калган балалар арасынан булган затларга (алга таба – ятим балалар) милек хокукында туры килүче, «Ятим балаларга һәм ата-ана тәрбиясеннән мәхрүм калган балаларга социаль ярдәм күрсәтү буенча өстәмә гарантияләр турында» 1996 елның 21 декабрдәге 159-ФЗ номерлы Федераль законның 8 статьясында каралган, ятим балаларны торак урыннар белән тәмин итү хокукын гамәлгә ашыру тәртибдә бирелгән торак йортлар яки блоклы төзелештәге йортлар урнашкан жир кишәрлекләре ятим балаларга милеккә бушлай бирелә.»;

2) түбәндәге эчтәлектәге 32² статьяны өстәргә:

«32² статья. **Ятим балаларга жир кишәрлекләрен милеккә бушлай бирү тәртибе**

1. Әлеге Кодексның 32 статьясының 8 пунктында күрсәтелгән жир кишәрлеген милеккә түләүсез бирү мондый жир участогы белән идарә итү хокукына ия булган башкарма хакимиятнең вәкаләтле органы яки жирле үзидарәнең вәкаләтле органы карары нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Бирелгән жир кишәрлегенә майданы мондый жир кишәрлегенә майданы турында Бердәм дәүләт күчәмсез милек реестрындагы мәгълүматларга ярашлы рәвештә билгеләнә.

3. Жир кишәрлеген милеккә түләүсез бирү яки жир кишәрлеген бирүдән баш тарту турында карар Россия Федерациясе Жир кодексының 39¹⁴ – 39¹⁷ статьяларына ярашлы рәвештә башкарма хакимиятнең вәкаләтле органы яки жирле үзидарәнең вәкаләтле органнары тарафыннан кабул ителә.

4. Башкарма хакимиятнең вәкаләтле органы яки жирле үзидарәнең вәкаләтле органы ведомствона мәгълүмати хезмәттәшлек аша Россия Федерациясе Жир кодексының 39¹⁴ статьясында каралган тәртиптә гариза биргән гражданның (алга таба – гариза бирүче) жир кишәрлеген бирү хокукын раслаучы түбәндәге документларны сорый:

1) сорала торган жир кишәрлегенә Бердәм дәүләт күчәмсез милек реестрыннан өземтә;

2) сорала торган жир кишәрлегендә урнашкан торак йортка яки блоклы төзелештәге йортка Бердәм дәүләт күчәмсез милек реестрыннан өземтә;

3) Татарстан Республикасы башкарма хакимиятенең мәгариф өлкәсендә дәүләт идарәсен гамәлгә ашыручы вәкаләтле органының гариза бирүчегә торак йорт яки блоклы төзелештәге йортны махсулаштырылган торак бинаны арендау килешүе буенча «Ятим балаларга һәм ата-ана тәрбиясенән мәхрүм калган балаларга социаль ярдәм күрсәтү буенча өстәмә гарантияләр турында» 1996 елның 21 декабрендәге 159-ФЗ номерлы Федераль законның 8 статьясында каралган хокукны гамәлгә ашыру тәртибендә бирү турында карары;

4) әлеге пунктның 3 пунктчасында күрсәтелгән торак йортны яки блоклы төзелештәге йортны гариза бирүче милкенә тапшыру турында килешү.

5. Әлеге статьяның 4 пунктында күрсәтелгән документлар гариза бирүче тарафыннан үз инициативасы буенча тапшырыла ала.

6. Әгәр торак йорт яки блоклы төзелештәге йорт гариза бирүче, аның ире (хатыны) һәм (яки) балаларының гомуми өлешле милкендә булса, жир участогы аларга торак йортка яки блоклы төзелештәге йортка милек хокукындагы өлешкә пропорциональ рәвештә гомуми өлешле милеккә бушлай бирелә.

7. Әлеге статьяның 6 пунктында күрсәтелгән очракта, башкарма хакимиятнең вәкаләтле органына яки жирле үзидарәнең вәкаләтле органына өстәмә рәвештә тапшырыла:

1) өлешле милекнең һәр катнашучысыннан жир кишәрлеген бирү турында гариза;

2) өлешле милектә һәр катнашучының шәхесен раслаучы документлар;

3) өлешле милектә катнашучы вәкиленең вәкаләтләрен раслаучы документ (вәкил мөрәжәгать иткән очракта).».

Әлеге Закон рәсми рәвештә басылып чыкканнан соң 10 көн узгач үз көченә керә.

Татарстан Республикасы
Рәисе

**«Татарстан Республикасы Жир кодексына үзгәрешләр кертү турында»
Татарстан Республикасы законы проектына
АҢЛАТМА**

Бүгенге көндә Татарстан Республикасында күпбалалы гаиләләргә жир кишәрлекләре бирүгә бәйле мәсьәләләр күпбалалы гаиләләргә жир кишәрлекләре бирү вариантларын киңәйтү кирәклеген таләп итә.

Беренче этапта жир кишәрлекләре дәүләт милкендәге һәм муниципаль милектәге буш жирләрдән бирелде. Шулай ук федераль милектәге жир кишәрлекләре дә бирелде.

Муниципаль берәмлекләр тарафыннан тапшырылган мәгълүмат нигезендә жир кишәрлекләре белән тәмин ителмәгән күпбалалы гаиләләрнең иң күп саны шәһәр округларында ачыкланды. Хәзерге вакытта шәһәр округларында әлеге категориядәге гражданның бирү өчен жир кишәрлекләре житмәү проблемасы бар. Проблеманы хәл итү варианты буларак күпбалалы гаиләләргә жир кишәрлеген башка муниципаль берәмлектән алу хокукын билгеләү тора.

Закон проектында Татарстан Республикасы Жир кодексының 32¹ статьясына үзгәреш кертү тәкъдим ителә, аның нигезендә шәһәр округы территориясендә даими яши торган күпбалалы гаиләләргә тиешле шәһәр округы милкендәге һәм республиканың башка муниципаль районнары чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләре бирелергә мөмкин. Аерым алганда, Казан шәһәре муниципаль берәмлеге территориясендә даими яши торганның жир кишәрлекләре Югары Ослан, Биектау, Зеленодольск, Лаеш, Питрәч муниципаль районнары чикләрендә, «Чаллы шәһәре» муниципаль берәмлеге территориясендә даими яши торган гражданның – Тукай муниципаль районы чикләрендә бирелергә мөмкин.

Закон проекты белән жир кишәрлекләре бирү максатларында Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары арасындагы хезмәттәшлек тәртибе Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты тарафыннан билгеләнә дип күздә тотыла.

Моннан тыш, закон проектында, «Күпбалалы гаиләләргә социаль ярдәм чаралары турында» 2024 елның 23 гыйнварындагы 63 номерлы Россия Федерациясе Президенты Указының 2 пункты нормасын исәпкә алып, Татарстан Республикасы Жир кодексының 32 һәм 32¹ статьяларына үзгәрешләр кертелә: өлкән балага 18 яшь тулганчы яисә 23 яшь тулганчы, ул белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыручы оешмада көндәзге уку рәвешендә белем алган очракта, күпбалалы гаиләнең жир кишәрлеге алу турында гариза бирү хокукы карала.

**«Татарстан Республикасы Жир кодексына үзгәрешләр кертү турында»
Татарстан Республикасы законын кабул итүгә бәйле рәвештә үз көчләрен
югалтуы танылырга, туктатып торылырга, үзгәртелергә яисә кабул
ителергә тиешле Татарстан Республикасы законнары һәм башка
норматив хокукый актлары
ИСЕМЛЕГЕ**

«Татарстан Республикасы Жир кодексына үзгәрешләр кертү турында»
Татарстан Республикасы законын кабул итүгә бәйле рәвештә Татарстан
Республикасы законнарын үз көчләрен югалткан дип тану, туктатып тору,
аларга үзгәрешләр кертү яисә аларны кабул итү таләп ителми.

«Татарстан Республикасы Жир кодексына үзгәрешләр кертү турында»
Татарстан Республикасы законы проектын кабул итү өч һәм аннан күбрәк
баласы булган шәһәр округы территориясендә даими яши торган гражданның
идарә итү һәм эш йөртү Татарстан Республикасы гамәлгә ашыра торган жир
кишәрлекләре бирелгәндә жир мөнәсәбәтләре өлкәсендә Татарстан
Республикасы башкарма хакимияте органы һәм шәһәр округларының жирле
үзидарә органнары арасындагы хезмәттәшлек тәртибен раслау турында»
2016 елның 30 сентябрендәге 696 номерлы Татарстан Республикасы
Министрлар Кабинеты карарына үзгәрешләр кертүне таләп итәчәк.

**«Татарстан Республикасы Жир кодексына үзгәрешләр кертү турында»
Татарстан Республикасы законы проектын
ФИНАНС-ИКЪТИСАДЫЙ НИГЕЗЛӘУ**

«Татарстан Республикасы Жир кодексына үзгәрешләр кертү турында» Татарстан Республикасы законын кабул итү жир кишәрлекләре алу хокукы булган күпбалалы гаиләләр санын артыруга китерергә мөмкин.

Әлеге сан зур булмас дип көтелә, чөнки күпчелек күпбалалы гаиләләр жир кишәрлекләре алу хокукы булган гражданныр исемлегенә кертү турындагы гаризаларны өлкән балалары 18 яшькә житкәнче тапшыралар.

Үзгәрешләр, нигездә балалары арасындагы яшь аермасы 18 яшьтән артык булган күпбалалы гаиләләргә генә кагылуын игътибарга алып, бюджет акчаларының өстәмә күләмен фаразларга мөмкинлек бирми.